

helt ned fra 48 år. Det problem er jo ikke blevet alvorligt endnu, men det tror jeg trods alt det bliver. Måske når man ikke op på det antal, som man i sin tid troede skulle i servicejob, men når kommunerne og institutionerne finder ud af det og får budgetteret med det for de kommende år, vil de selvfølgelig tage fra den yngste ende, og jeg synes, det er fuldstændig tosset, at man kan gå på den her ordning, fra man er 48 år, og til man skal på efterløn. Jeg bekymrer mig stadig væk stærkt om at få de ældste ledige i arbejde – i aktivering eller i ordinære job – og derfor mener jeg, at grænsen for den her ordning skulle have været f.eks. 55 år eller måske 52 år, men 48 år, det er helt galt. Det passer jo heller ikke sammen med ministerens og regeringens opfattelse af, at der er brug for alle – selv om der ikke er blevet det endnu, så er det lige om hjørnet, at der er brug for alle; det har vi da fået at vide hele tiden. Og så er det tosset at binde folk i sådan et job som det her.

Derimod kan vi faktisk godt se ideen i og rimeligheden i, at man skal kunne genoptjene retten til dagpenge; det synes jeg faktisk er helt rimeligt.

Men vi kan ikke gå med til det ekstra tilskud, der gives på 50.000 kr., og vi kan heller gå med til forlængelse af forsøgsperioden, så derfor stemmer vi imod.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu havde jeg ventet, at hr. Ole M. Nielsen efter min ordførertale ville forholde sig til det forhold, at de her servicejob har et dobbelt formål, og at det andet formål drejer sig om at løfte den offentlige service, få flere hænder på opgaven. Gør det slet ikke indtryk på hr. Ole M. Nielsen, at det faktisk er et resultat af den ordning?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg synes, det er helt fint, hvis kommunerne synes, at de skal forbedre deres service, men jeg kan ikke forstå, hvorfor staten skal give tilskud til det over den ordning her. Det er en kunstig måde at udvide servicen på.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Vi vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget.

Det her er jo endnu et element i aftalepakken vedrørende finansloven for 2001. Regeringen finder, at vi på den måde kan give muligheder

for at styrke primært den kommunale service, men også i staten er der taget initiativer til at etablere servicejob.

Det er vores tro, at muligheden for at tilskynde til yderligere opkvalificering af målgruppen her vil indebære, at en række af de barrierer, der har været for ordningens udbredelse, vil være overvundet.

Jeg skal afslutningsvis sige, at AF vil bruge dette redskab, denne ordning, i overensstemmelse med aftalens ordlyd, og at udmøntningen vil ske ved hjælp af, at det bliver implementeret i de resultatkontrakter, der indgås mellem Arbejdsmarkedsstyrelsen og undertegnede på den ene side og AF-regionerne og de regionale arbejdsmarkedsråd på den anden side. Det var et svar til fru Jette Gottlieb.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Intensiv jobsøgning, særlig formidlingsindsats, jobrotation).
Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 10/11 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Justering af den tredje fase af arbejdsmarkedsreformen skal ses i lige linje med den første arbejdsmarkedsreform fra 1994.

I Socialdemokratiet er vi meget glade for den udvikling, vi har set i vores samfund. Før 1994 var alt for mange arbejdsløse i al for lang tid. Ar-

bejdsmarkedsreformen har været med til at give nye muligheder til de ledige, frem for at folk faldt væk. De fik den mulighed at komme væk fra passiv forsørgelse og over i aktiv beskæftigelse.

Vores mål er, at der sker en opkvalificering af de ledige til hurtigst muligt at kunne komme tilbage på arbejdsmarkedet. Derfor justerer vi nu den tredje fase af arbejdsmarkedspolitikken, alt sammen positivt og til gavn for den ledige og dermed også samfundet.

Jeg vil her kort nævne nogle af de væsentligste ændringer, der ligger i det her lovforslag. Der er som sagt tale om forbedringer hele vejen igennem, og det hilser vi med tilfredshed, og vi tror som sagt på, at den linje, vi har haft med hensyn til at styrke beskæftigelsen og nedbringe ledigheden, er noget, der vil fortsætte.

Men der er grund til at justere, fordi vores samfund jo ikke er statisk, men vi prøver at forbedre og optimere mulighederne hele tiden. Et af redskaberne, der ligger i den nye pakke her, er et nyt værktøj, vi kalder jobsøgning. Det er måske lidt utroligt, at vi ikke er kommet på det noget før og har fået gjort lidt mere ud af det. I og med at de ledige er blevet opkvalificeret, har fået kurser eller gennem anden aktivering har fået bedre muligheder for at komme tilbage på arbejdsmarkedet, tager man så også det element ind: Hvordan kan man så sælge den vare over for dem, der skal ansætte én?

Alt det får vi nu sat i system, og der er det gode ved det også, at det tæller med for at opnå kravet om 75 pct.s aktivering i aktivperioden.

Vi er meget optaget af – som det også fremgik af det forrige lovforslags behandling – at de mennesker, der står på kanten til at falde ud af dagpengesystemet, får nogle ekstra muligheder. Der er det sådan, at hvis man mangler 6 måneder i at falde ud og det ikke er lykkedes at få et ordinært job, skal man som minimum have 6 måneders jobtræning.

Det er utrolig vigtigt, at alle parter, alle aktører, der er her på området, sætter effektivt ind for at sikre, at ingen falder ud af dagpengesystemet, og at man kommer i arbejde. Der ved vi jo, at jobtræning er et af redskaberne til at få folk tilbage i ordinær beskæftigelse.

Mange har spurgt igennem det sidste års tid, om ikke vi kunne styrke den forebyggende indsats. Det kan vi godt, og det gør vi ved, at vi giver 200 mio. kr. ekstra i den periode fordelt ud over landet. Det betyder, at vi kan gå ind og sætte ind der, hvor der er flaskehalsproblemer, og

vi kan tilgodese bestemte grupper på den måde her:

Noget andet, som vi måske kommer til at tale mere indgående om i dag, er det, vi kalder andre aktører. Når vi fra Socialdemokratiets side har foreslået, at vi måske kunne prøve at kigge på det her område med nye øjne, er det jo ikke mindst, fordi vi ser en mulighed i, at man sætter ind dér, hvor der er nogle ledige folk, og det er der jo i a-kasserne. A-kasserne har et godt kendskab til deres egne medlemmer og ved måske også, hvad der skal til for at gøre en ekstraordinær indsats, så de kan komme i arbejde.

Det er mit håb med at åbne op for andre aktører, at f.eks. a-kasserne – der er også andre, der kan gå ind på banen – går ind og prøver at løfte en opgave, som de kan have interesse i. Ordningen er jo sådan, at man bliver honoreret for den indsats, man gør. Hvis man kan få folk i ordinær beskæftigelse, ja, så er det det.

Det sidste værktøj, jeg skal omtale, som er meget positivt, og som skal ses i sammenhæng med de andre ting, er spørgsmålet om jobrotation. Det er lykkedes at få lavet en selvstændig pulje på 250 mio. kr. til det, og vi forventer os meget af det, også at det bliver en lavbureaukratisk ordning for virksomhederne og dem, som skal være med i det, og det ser vi som noget meget positivt. Vi løser jo netop to problemer med jobrotationen: Vi kan give de folk i virksomheden, der allerede er i beskæftigelse, et uddannelsesløft, og så kan vi give de folk, der har stået uden for en mulighed for at komme ind. Her kan vi altså også slå to fluer med ét smæk.

Det er i al sin enkelthed meget, meget positivt for de grupper her. Og hvis vi kombinerer det hele, som vi har til rådighed inden for vores værktøjer: arbejdspraktik, jobsøgning, aktivering og jobrotation, ser vi faktisk nye og forbedrede muligheder for de ledige.

Det fremgik vist med stor tydelighed, at vi støtter kraftigt op omkring det forslag her. Tak.

Formanden:

Ordførerne er meget velkomne til at tage plads ved ordførerbordet, efterhånden som det er deres tur. Det fremmer også sagen lidt.

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil godt indledningsvis sige til ministeren, at det er klart utilfredsstillende, at forligskredsen ikke forinden fremsættelse af de lovforslag, der relaterer til forligsaftalen, i det mindste har haft

lejlighed til at se og udtale sig om forslaget. Det er ikke en rimelig arbejdsfacon.

Når det er sagt, må jeg sige, at det forslag, vi her behandler, er et godt forslag. Lovforslag nr. L 103 er hovedforslaget til de ændringer, der er aftalt med regeringen, ændringer, der er forbedringer til den aktive arbejdsmarkedspolitik. Alle elementerne er selvfølgelig et skridt i den rigtige retning – nogle mere end andre.

Vi ved, at jobsøgning er det bedste værktøj for en ledig til at komme i ordinær beskæftigelse. Derfor skal denne indsats opprioriteres. Frem for nogle af de håbløse aktiveringsprojekter, vi har været vidner til, har vi her et redskab, der virkelig målrettet hjælper den ledige til ordinær beskæftigelse.

I ministerens bemærkninger er det lidt svært at få øje på, at også dette punkt skal have andre aktører som bærende kraft. Det er klart, at det skal vi have understreget.

For Venstre er det særlig glædeligt, at det nu endelig er lykkedes at få andre aktører ind på nogle af AF's kerneområder, nemlig jobformidling og virksomhedskontakt. Det er et par af de områder, hvor der virkelig er behov for at få slået hul på det reelle monopol, AF har haft. Når man regionalt får sat andre aktører ind på disse arbejdsopgaver, vil vi se et kvalitativt løft, der i den grad kan mærkes for både de ledige og virksomhederne.

Den styrkede indsats sidst i aktivperioden er også et udtryk for, at vi vil undgå, at ledige vipper ud over bagsmækken. Igen får jobtræning prioritet i erkendelse af, at det er det, der virker.

Men det er også vigtigt at sikre, at færrest muligt ender i langtidsledighed. Derfor skal der også ske en opstramning af den tidlige indsats i dagpengeperioden. Her skal vi selvfølgelig ikke bruge ressourcer på mennesker, der i løbet af kort tid selv er i stand til at finde et nyt job.

Der skal sættes aktivt ind over for flaskehalsområder, så de tilbud, der gives, sikrer de ledige de kvalifikationer, der er relevante i forhold til at opnå beskæftigelse inden for disse områder.

Så skal der selvfølgelig også sættes kraftigt ind i forhold til de grupper, hvor man på forhånd ved, at risikoen for langtidsledighed er stor. Det kan være forskellige etniske grupper, og det kan være ældre inden for særlig besværlige områder.

Der ligger ligeledes et kvalitativt løft i, at visitationssamtalen skal være individuel. Skal en visitationssamtale have værdi, er det klart, at den skal være individuel. I en række tilfælde har vi

set AF springe over, hvor gærdet er lavest, og lave bunkevisitationssamtaler. Man kan sige sig selv, at det er ineffektivt.

Jobrotation har også vist sig at være et effektivt redskab, når det anvendes. I sin nuværende facon har det vist sig at være alt for bøvlet for virksomhederne, hvorfor de har været meget tilbageholdende med at gå ind og bruge dette instrument aktivt. Nu lægges der op til en for virksomhederne mærkbar administrativ letelse.

For igen at understrege vigtigheden af at benytte privat jobtræning kan der nu udbetales tilskud til en såkaldt tovholder, altså en person i virksomheden – eller, hvis virksomheden måtte ønske det, en ekstern person – der kan tage hånd om de ledige, så de kommer ind i disse private jobtræningspladser.

Jeg må dog sige, at jeg er klart uenig i ministerens bemærkninger til lovforslaget, hvor han giver udtryk for, at aftalen fra 1998 nu er udmøntet. Det er et skridt i den rigtige retning, men hvis ministeren tror, at ministeren nu har leveret varen som udtrykt i trepartsaftalen, må ministeren nu tro om igen. Men lad os nu tage den diskussion, når vi ser høringssvarene.

I det fremsatte lovforslag er der enkelte formuleringer, der ikke er i overensstemmelse med de aftaler, vi har indgået. Det må forligskredsen se på, inden vi går til andenbehandlingen.

Hadde det stået til Venstre, skal der ikke være nogen tvivl om, at vi gerne var gået meget videre specielt med at få udliciteret hele AF-systemet. Vi har i dag et AF-system, der efter vor opfattelse ikke i tilstrækkelig grad er i stand til at løse de opgaver, et moderne arbejdsmarked kræver, hverken for virksomhederne eller de ledige. Der er her virkelig potentiale for at få et langt bedre produkt for de samme penge. Men aftalen og dermed lovforslaget er som sagt et skridt i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg venter lige, til Venstres ordfører har sat sig ned, for jeg vil starte med at sige, at jeg er enig med hr. Jens Vibjerg i, at privat jobtræning er bedre end offentlig jobtræning.

Når Venstres ordfører henviste til trepartsaftalerne, som ligger til grund for arbejdsmarkedsreformen, vil jeg gerne spørge: Nu er der jo gået adskillige år siden trepartsforhandlingerne, som ligger til grund, hvad har Venstre aktivt gjort for at sikre sig, at den ene part i trepartsaftalen, arbejdsgiverne, har levet op til deres forpligtelse,

som var forudsætningen for at afkorte dagpengeperioden, nemlig stille – jeg kan ikke huske det nøjagtige tal – omkring 10.000 private jobtræningspladser til rådighed? Hvad har Venstre som forligsparti gjort over for regeringen for at tvinge den til, at den aftale bliver overholdt?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det var det angreb på arbejdsformidlingen, som hr. Jens Vibjerg kom med, jeg ikke synes skal gå upåtalte hen.

Det er selvfølgelig i orden, at et parti har ønsker om, i hvilken retning offentlige institutioner skal være skruet sammen. Men det, jeg ikke synes er rimeligt – og jeg synes heller ikke, det skal have lov at stå alene – er, når man kommer med nogle påstande, ja, det er faktisk ikke påstande, det er postulater. Der er ikke et eneste eksempel på eller antydninger af, at AF ikke har gjort det godt nok. Og hvis det var tilfældet, synes jeg, man skulle have brugt lidt tid på at forklare, hvad det var, man synes AF skulle gøre anderledes, end de gør i dag.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Når jeg svarer hr. Ole Sohn, giver jeg samtidig et godt eksempel til hr. Bjarne Laustsen.

Der blev indgået en aftale om, at man skulle op på 10.900 jobtræningspladser. En forudsætning for at få de private jobtræningspladser er, at AF kommer ud til virksomhederne, kommer ud og banker på døren, får lukket op og får etableret den kontakt, der skal til for at få skabt de her private jobtræningspladser. Og hvad er det så, der er sket? AF's virksomhedsbesøg er faldet fra 1999 og til i år, hvor det skulle have været intensiveret. Der har vi forklaringen på, at man ikke har nået de 10.900. Og det er så også et svar til hr. Bjarne Laustsen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hvis det var det bedste svar, hr. Jens Vibjerg kunne komme på, synes jeg, at det var et meget dårligt svar, for spørgsmålet er jo helt centralt: Hvem er det, der skal levere varen? Hvem er det, der skal ansætte folkene? Det skal arbejdsgiverne jo, og som hr. Jens Vibjerg plejer at sige: Det skal være dem i den private sektor. Det er jo dem, vi mangler til at løfte den opgave her, og jeg synes bestemt ikke, man kan klandre AF for, at det private erhvervsliv ikke på en lang, lang

række områder og ej heller på det her område har levet op til at ansætte de folk, som de har sagt, de ville.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Uden at vide det må jeg i hvert fald ud fra hr. Bjarne Laustsens bemærkninger sige, at han aldrig har været leder af en privat virksomhed, for så ville han vide, at man jo ikke bare ringer hen på AF og siger: Jeg vil gerne have nogle personer i privat jobtræning. Nej, det foregår på den måde, at AF kommer ud og banker på døren og siger: Vi har nogle personer, vi tror vil være gode for jer; kunne I ikke tage et par stykker eller tre? Og så siger man jo i langt de fleste tilfælde ja, når der bliver redegjort for de muligheder, der er.

Nu får vi jo lukket op også for flere private aktører, og det er jo det, der skal til for at få sat turbo på det her, for vi er jo enige om, at det her er et vigtigt redskab.

Formanden:

Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det synes, som om hr. Bjarne Laustsen har misforstået taletidsreglerne. Hr. Bjarne Laustsen tror åbenbart, at man skal have to korte bemærkninger. Det var vist ikke det, der lå i restriktionen, der kom for et øjeblik siden.

Set i et historisk perspektiv er det typisk for dansk arbejdsmarkedspolitik, at de varige og gode løsninger skabes i forståelse med både lønmodtagersiden og arbejdsgiversiden på det danske arbejdsmarked, og at de her i Folketinget bliver fulgt op af et bredt flertal, som rækker hen over midten i Folketingssalen. Sådan skabes de gode og de varige løsninger.

Derfor skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne udtrykke tilfredshed med, at en bred kreds af partier nu i enighed følger op på den arbejdsmarkedsreform, som de samme partier stod bag i 1998.

På denne baggrund kan vi naturligvis støtte ministerens forslag, som bygger på den aftale, vi indgik den 2. november i år.

Med forslaget tages en række initiativer, som alt andet lige vil medvirke til en kvalitetsforbedring af aktiveringsindsatsen. Det er der åbenlyst behov for. Aktiveringsindsatsen har i lidt for mange tilfælde været oplevet som en mindre til-

fredsstillende opbevaringsforanstaltning, og det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt.

Vi venter os ganske meget af muligheden for at inddrage andre aktører i dele af aktiveringsindsatsen, hvor aktørerne honoreres efter, hvor mange af de aktiverede der kommer i ordinær beskæftigelse eller – hvor dette ikke er muligt – i privat jobtræning. Så ændres aktiveringen fra at være en opbevaringsforanstaltning til at være en målrettet indsats for at få den ledige i arbejde. Det er den rigtige vej at gå.

Vi støtter naturligvis også ideen om at gøre intensiv jobsøgning til et selvstændigt aktiveringsinstrument samt forslaget om en styrket tidlig indsats og en forstærket indsats sidst i ydelsesperioden. Sammen med ændringerne i jobrotationsordningen og ideen om en tovholderfunktion i virksomhederne er der tale om klare forbedringer i forhold til det nugældende regelsæt.

Jeg skal dog ikke undlade at sige, at Det Konservative Folkeparti gerne havde indgået en aftale, som var mere vidtgående end det, vi her har aftalt. Vi havde gerne set, at reglen om aktivering i mindst 75 pct. af aktivperioden var blevet ændret til 27 måneder i hele ydelsesperioden i lighed med, hvad der i øjeblikket kører som forsøg i to arbejdsmarksregioner.

En sådan regelændring ville have fjernet det vandtætte skot mellem bevillingerne til dagpengeperioden og aktivperioden og muliggøre en mere fleksibel indsats i hele ydelsesperioden – vi gav allerede under forhandlingerne for et år siden udtryk for det samme synspunkt – men så langt ønskede ministeren ikke at gå på nuværende tidspunkt, og det har vi måttet affinde os med, men vi har aftalt at vende tilbage til dette spørgsmål ved en senere lejlighed.

Der kan naturligvis dukke problemer op under udvalgsbehandlingen, som forligspartierne må forholde sig til i fællesskab sammen med ministeren, men som udgangspunkt kan vi støtte lovforslaget.

Ole Sohn (SF):

Nu her et godt stykke ud på en fredag eftermiddag kommer éns milde sind jo tættere på – nu nærmer weekenden sig. Så derfor vil jeg godt indlede med at sige, at det forslag, der ligger her, kunne have været værre.

Jeg synes, at der ligger nogle overskrifter, som er meget rigtige: jobrotation, privat jobtræning, mere aktiv jobsøgningsindsats, styrkelse af ind-

satsen i dagpengeperioden – alt sammen positive elementer.

Men jeg synes faktisk, at jeg har hørt det før. Det var sådan set også det, der var grundlaget, da man lavede arbejdsmarkedsreformen. Allerede da snakkede man om jobrotation. Nu kommer det. Og jeg tror faktisk på, at det har en effekt. For alle er jo enige om, at det er i den private jobtræning, mulighederne ligger, for offentlige arbejdsgivere ansætter ikke folk i varige stillinger, når der er tale om offentlige jobtræningspladser. Så bliver de brugt som billig arbejdskraft, hvor den enkelte ingen rettigheder har, hvor den enkelte bliver nedværdiget. Det er en del af systemet. Det bliver desværre ikke afskaffet med de justeringer, der sker her; det beklager jeg. Men til gengæld er det godt, at man forsøger at fremme nogle af de andre instrumenter.

Men jeg vil gerne sige, at der jo ikke er noget i lovforslaget her, der forhindrer, at det, alle er trætte af, kan fortsætte. Og det, alle indtil nu har givet udtryk for, at man er træt af, er den måde, AF laver bunkeregistreringer og visiteringssamtaler på. Det finder faktisk sted endnu. Det fortsætter. Det er nedværdigende. Det har ingen værdi bortset fra, at det giver den enkelte AF-medarbejder, det enkelte AF-kontor, et kryds i karakterbogen i den statistik, man skal aflevere til Arbejdsmarkedsstyrelsen. Der har det værdi. Men er det af hensyn til den enkelte AF-medarbejder, at der skal laves arbejdsmarkedspolitik?

Nu ved jeg, at forligspartierne har lagt meget vægt på, at man bare skal køre videre i den samme skure og lave nogle justeringer. Men jeg håber, man under udvalgsarbejdet kan få slået fast og få det skrevet ind i loven, at det vil vi ikke længere finde os i.

Jeg synes også, vi skal have slået fast og skrevet ind i loven, at vi ikke vil finde os i den form for sicilianske tilbud, der gives mange ledige, der skal i aktivering, og som oplever det som tvangsaktivering. Hvorfor? Jo, fordi AF-kontorerne laver aftaler med kursusudbydere – det kan være VUC-centre, AMU-centre, private kursusudbydere osv., osv. – og når man har lavet en aftale, dvs. skrevet kontrakt med den kursusudbyder, står man med et antal pladser, som man skal fylde op, og så må man håbe, at de ledige af sig selv ønsker det, og ønsker de det ikke frivilligt, ja, så finder man metoder.

Hvorfor ikke skrive ind i loven, at den enkelte arbejdsløse har et rettighedskrav til at sige fra, hvis man ikke føler, der er kvalitet nok i aktive-

ringen, sådan at man netop kan fremme det med jobrotationsprojekter og den private jobtræning, som giver kvaliteten, og kompetencegivende uddannelse, som giver kvaliteten, frem for at lave et system for systemets skyld? Det er der ikke løst op for i justeringerne.

Men det er klart, at med de meldinger, der er kommet fra både Socialdemokratiet og de to store borgerlige oppositionspartier, som er med i forliget her, er jeg helt sikker på, at man også vil være indstillet på at lave nogle konkrete redskaber, som sikrer, at vi får overskrifterne til at virke i praksis. Det er jo ikke lykkedes endnu, på trods af at man gentager de fine overskrifter. Men jeg håber, det kan lykkes, og SF vil bidrage med nogle konkrete forslag under udvalgsbehandlingen, som kan være med til at stramme op på de pæne overskrifter. Jeg håber også, at forligspartierne er indstillet på virkelig at skabe handling bag de smukke prosaord.

Annette Jørgensen (DF):

En aktiv arbejdsmarkedspolitik er naturligvis en vigtig del af en samlet politik; men det, der lægges op til her, er set med Dansk Folkepartis øjne en kunstig ordning, som vi ikke tror vil kunne løse de centrale problemer i forbindelse med en stabil beskæftigelse.

Når der eksempelvis tales om en styrkelse af indsatsen sidst i aktivperioden med 6 måneders jobtræning, må man med rette kunne rejse det spørgsmål, hvilken effekt noget sådan har. Ved flere lejligheder har vi set ledige stå frem og på ærlig vis fremføre, hvilke aktivitetstilbud eller kurser de har gennemgået, og som har gjort den enkelte dybt frustreret.

Der er efter Dansk Folkepartis opfattelse brug for et tæt, snævert samarbejde med de arbejdsgivere, herunder den offentlige sektor, som kan se det formålstjenlige i at medvirke til en løsning af arbejdsløsheden. Her kunne det overvejes at lade arbejdsgiverne selv stå for oplæring og uddannelse af de ledige med henblik på varig beskæftigelse.

Dansk Folkeparti vil som konsekvens af de fremsatte bemærkninger stemme imod forslaget, fordi vi finder, at det offentlige ikke med et sådant lovinitiativ løser den foreliggende opgave. Det er vort indtryk, at de arbejdsmarkedsråd, der findes i de enkelte amter, heller ikke løser opgaverne på nogen særlig hensigtsmæssig måde.

Lone Yalcinkaya (CD):

Dansk Folkepartis fru Annette Jørgensen bliver ved med at nævne kunstige ordninger. Det tidligere behandlede forslag var en kunstig ordning, og det her er en kunstig ordning. Jeg gad egentlig godt vide, hvad der ikke er kunstigt for DF, om der er nogle konkrete løsninger, der ikke er kunstige, så de kan accepteres af selv en DF'er.

CD har støttet de tidligere arbejdsmarkedsreformer. Det er selvfølgelig altid nødvendigt med justeringer hen ad vejen for at gøre et godt system endnu bedre, og CD støtter derfor de foreslåede ændringer. Med den aftale, der her er indgået mellem regeringen og de borgerlige partier, er der opnået en række forbedringer.

Lad mig sige lidt om de enkelte punkter, selv om klokken er mange. Aktiveringen har tidligere fokuseret meget på uddannelse og kurser. Det er selvfølgelig også det vigtigste, men det hele skulle jo også gerne ende med succesfuld job-søgning og dermed ansættelse. Alle vi, der har prøvet at skrive jobansøgninger, ved, at dette ikke altid er en ligetil proces, og derfor forekommer det fornuftigt, at der nu i AF-systemet gives øgede muligheder for også at arbejde med dette område.

Der er stadig en stor gruppe, der, for at bruge et populært udtryk, falder ud af dagpengesystemet, og dette er selvfølgelig et problem. En øget indsats sidst i aktivperioden kan forhåbentlig være medvirkende til at afhjælpe dette problem. Jo kortere tid man går ledig, jo bedre er det også for os alle sammen – eller sagt på en anden måde: Jo tidligere man kommer i arbejde, jo bedre er det for os alle, jo bedre resultater må vi også forvente at få, og derfor er den tidlige indsats vigtig. Med den lave arbejdsløshed, vi har i dag, er det også meget vigtigt med den tidlige forebyggende indsats mod flaskehalse.

CD synes, det er vigtigt, at der kommer andre aktører ind på billedet, og CD ville meget gerne være gået videre end det foreslåede. Vi mener ikke, at arbejdsformidlingen skal have monopol på dette område, og vi håber, at forslaget kan sættes en proces i gang i en retning, som modvirker dette.

Vi har behov for at gøre noget for de svage på det danske arbejdsmarked, og CD regner med og håber på, at jobrotationen og tovholderordningen kan være med til at få udsatte grupper bedre integreret på det danske arbejdsmarked. I mange tilfælde kræver det en særlig indsats fra virksomheden og specielt dens ansatte, og derfor er det godt, at der nu kommer nogle støtte-

muligheder for at styrke denne indsats. Nu gælder det nemlig om at få de sidste og de svageste med ind på arbejdsmarkedet.

CD kan støtte det samlede lovforslag.

Anders Samuelson (RV):

Jeg skal undlade at holde en lang tale, og jeg skal også undlade at springe jublende op og ned fra talerstolen, selv om jeg kunne have lyst til det, for jeg synes, det er et fremragende lovforslag, som klart arbejder i den rigtige retning. Vi får bl.a. åbnet for nye aktører på området, og det er en mærkesag for Det Radikale Venstre.

Det Radikale Venstre kan selvfølgelig støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

I forbindelse med finanslovforhandlingerne fremlagde Enhedslisten en række forslag til forbedringer for de arbejdsløse, bl.a. fremrykkede tilbud, lempelse af reglerne om selvforskyldt ledighed, initiativer for at undgå udfald af dagpengesystemet og en mere central placering af a-kasserne med hensyn til grundregistrering og formidling. Men vi måtte se vores problemkatalog vendt og forvrænget og serveret i en anden ramme, så regeringen foretrækker altså endnu en gang at lave aftaler på de områder med højresiden, og det er der ikke kommet noget godt ud af.

I det foreliggende forslag er der en række elementer, hvoraf nogle må betegnes som discountfremskridt i forhold til den bevidstløse aktivering, mens andre kun gør situationen værre. Til den første kategori kan vi henregne de forbedrede muligheder for jobrotation og målrettet integration af de svagere grupper på arbejdsmarkedet, men på den absolutte minusside vil vi fremhæve udliciteringen af arbejdsformidlingens opgaver til de frie markedskræfter. Der er ingen tvivl om, at denne udlicitering vil blive modtaget med kyshånd af diverse konsulentfirmaer og andre, som her ser et oplagt marked for nye indtjeningsmuligheder.

Men vil det være til gavn for de arbejdsløse? Det tror jeg ikke på, og lad mig tilføje, at lovforslagets bemærkninger om, at de private aktører aflønnes efter indsatsens effekt, alene vil have den konsekvens, at de selvfølgelig vil målrette deres indsats mod de stærkeste ledige, og så kan AF stå tilbage med de tunge problemer.

At a-kasserne nævnes blandt de mulige, private aktører er ikke en formildende omstændighed, hvilket enhver, der kender til deres arbejds-

pres, som er forårsaget af de stadige stramninger, som også den siddende regering har foretaget over for de arbejdsløse og a-kasserne, vil vide. Det er en forudsætning for, at de kan påtage sig nye opgaver, at de også får tilført offentlige midler.

Til sidst vil jeg konstatere, at de foreslåede ændringer af aktiveringsloven ikke ændrer noget grundlæggende ved aktiveringens karakter og tvang, og den stadige brug af ordet »tilbud« er i modstrid med Nudansk Ordbogs brug af ordet. Hvis der er nogen, der ikke lige har den præsent, kan jeg sige, at ifølge Nudansk Ordbog betyder ordet »en opfordring til at modtage en tjeneste eller hjælp«. »Opfordring« og »modtage« – det er altså ikke i den betydning, vi ser ordet »tilbud« i arbejdsmarkedslovgivningen.

I Danmark eksisterer der et stadig voksende pseudoarbejdsmarked, hvor de arbejdende ikke får ordinær løn for deres indsats, og deres arbejdsforhold er heller ikke i overensstemmelse med de almindelige overenskomstsmæssige. Det er vi ikke indstillet på at fortsætte med, og da vi ikke kan forvente at komme igennem med at få forslaget delt op i sine enkelte bestanddele, vil vi stemme imod det samlede forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Hr. Ole Sohn indledte sin ordførertale med at sige, at det her da ikke var det værste, han havde set. Jeg vil kvittere med at sige, at det, han sagde, var da heller ikke det værste, jeg har hørt.

De bekymringer, hr. Ole Sohn havde for området her, er faktisk bekymringer, som jeg tror vi alle sammen har. Jeg deler dem i hvert fald, og jeg tror faktisk også, vi alle sammen havde dem oppe på bordet, da vi lavede justeringerne. Vi har også fået nogle svar fra regeringens side, og jeg skal ikke sige, at de ikke er tilfredsstillende, for de er såmænd tilfredsstillende nok. Men problemet er altid, om man kan leve op til dem.

Min bekymring med hensyn til disse justeringer og arbejdsmarkedsreformen i det hele taget er: Er det her nok? Der mangler jo meget i, at intentionerne i arbejdsmarkedsreformen er opfyldt, og de enkelte initiativer her kan syne ret beskedne, synes jeg. Vi er enige i dem, men om de løser tilstrækkelig meget, er jeg i tvivl om.

Ud over de seks justeringer, som er omtalt her, står der i halvanden linje nedenunder, at der også sker nogle mindre justeringer af de gældende regler, og så er der endelig et par hængepartier, som regeringen har lovet at give svar på, og som man er ved at kigge på.

Alt i alt synes vi, det er gode tiltag, som virker lidt i den rigtige retning, og vi går selvfølgelig ind for dem, da vi har været med til lave dem.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Tak for modtagelsen af lovforslaget og tak til forligspartierne for konstruktive forhandlinger.

Det er jo egentlig en meget tilfredsstillende situation at være i som regering, at man på store strækninger i sin arbejdsmarkedspolitik helt generelt kan komme igennem med meget store dele af regeringens politik, som er udtrykt i regeringsgrundlaget. At det så sker med skiftende flertal, viser efter min opfattelse kun regeringens handleuelighed.

Lad mig indledningsvis sige, når jeg nu har kvitteret for forligspartiernes deltagelse, at jeg ærligt talt er lidt overrasket over det sure opstød, der kom fra Venstres arbejdsmarkedspolitiske ordfører om det utilfredsstillende i, at forligskredsen ikke har set lovforslagene inden fremsættelsen. Hr. Jens Vibjerg ved udmærket, under hvilket tidspres denne proces er foregået, og hr. Jens Vibjerg ved også, at det er meddelt officielt fra Arbejdsministeriets departement, at vi grundet tidspreset må sætte os sammen i forligskredsen efter førstebehandlingen og lave en egentlig gennemgang, nøjagtig som hr. Knud Erik Kirkegaard udtrykte det. Det må vi selvfølgelig også gøre.

Det fortaber sig en smule i tågerne, hvilken stilling SF vil tage til lovforslagene på området. Men efter at have læst forslagene til finansloven fra SF vedrørende arbejdsmarkedsområdet, må det vel formodes, at SF til syvende og sidst kan tilslutte sig dem. Det er i hvert fald det indtryk, jeg står tilbage med.

Til Enhedslistens ordfører og til dels også til hr. Ole Sohn fra SF vil jeg sige: Det, der afgørende skiller, når vi ser på synspunkterne om aktivering og den aktive arbejdsmarkedspolitik, er jo spørgsmålet om, hvordan retten og pligten indrettes. Jeg tror ikke, det er muligt at opnå enighed mellem regeringen, SF og Enhedslisten om retten til at sige nej, i hvert fald ikke efter det, jeg har hørt udtrykt her fra talerstolen ved denne lejlighed og tidligere. Nu skal man jo ikke altid afskrive på forhånd, at synspunkter kan forandre sig, men her ser jeg en ret grundlæggende meningsforskel.

Lad mig understrege, at vi er lige så optaget af, at kvaliteten i aktiveringstilbuddene øges. Jeg siger det, selv om det går godt med arbejdsmarkedspolitikken – og det gør det, selv om der ind-

imellem er nogle, der glemmer det i debatten. Men hvis ikke arbejdsmarkedspolitikken virkede, ville vi alt andet lige i den nuværende arbejdsløshedssituation have set langt højere lønstigningstakter, end tilfældet er. Og hvordan går det med lønstigningstakterne? De er faktisk faldende.

Alt andet lige ville vi også opleve på nuværende tidspunkt, at det i gennemsnit tog længere tid at genbesætte en ledig stilling. Men sandheden er, at tiden, der går med at besætte en jobordre, er faldet og faldet og faldet i takt med, at arbejdsløsheden er faldet. Det er ikke så ringe, og det er derfor, at Danmark i den grad er blevet model for en række andre europæiske landes arbejdsmarkedspolitik. Men det er ikke ensbetydende med, at det ikke kan blive bedre, og de justeringer, der er lagt frem, bærer i den rigtige retning. Flere kommer til, ingen tvivl om det, men disse justeringer er, hvad vi når ved denne lejlighed.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne slå fast, at SF ikke har nogen principiel modstand mod hverken ret eller pligt, heller ikke i en aktiveringssituation. Det, der sådan set er vores ønske, er, at man får ret til at sige fra til det, alle i Folketinget er enige om er noget bras, nemlig tvangsaktivering.

Når man får et aktiveringstilbud, som er fuldstændig perspektivløst, bør der være en ret til at sige fra – ikke for evigt, men man skal have mulighed for at kontakte sin faglige organisation, sin a-kasse eller en anden form for bisidder og sige: Vi vil gerne have en bisidder, som kan sikre, at vi får kvalitet ind i billedet.

Deri ligger, at man både får retten og pligten. I dag har man pligten, men rettighederne lader noget noget tilbage at ønske, og derfor tror jeg såmænd godt, at Enhedslisten og regeringen og SF kunne blive enige om at kombinere det, så man ikke kun har pligten, men også får retten. Det er den, der mangler.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg tror desværre, at arbejdsministerens vurdering af mulighederne for enighed er en smule mere realistiske end hr. Ole Sohns. Men jeg vil gøre opmærksom på, at Enhedslisten ikke har anfægtet rådighedsbegrebet som sådan.

Der er meget stor forskel på det, regeringen siger, og det, regeringen gør. Regeringen siger,

at den giver arbejdsløse tilbud, men det passer ikke. Regeringen giver arbejdsløse tvang, og det viser sig gang på gang, at det er en gold tvang, som er skadelig for den pågældendes mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet, fordi den ikke virker efter hensigten.

Præcis alle de krumspring, der gøres med dette lovforslag, er jo netop en konstatering af, at tingene ikke virker efter hensigten, og derfor er det, vi siger: Hvad med at prøve at bruge ordet tilbud i dets bedste forstand? Hvad med at prøve at give den arbejdsløse myndighed til at vurdere sin egen situation? Hvad med at prøve at give den arbejdsløse den værdighed selv at vurdere, hvad der bedst bringer den arbejdsløse i selvforsørgelse? Hvad med at prøve at bruge ordet tilbud i dets egentlige forstand?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-
trakter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser, lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og lov om bestyrelse af Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering og om efteruddannelsesudvalg. (Udvidelse af dagpengeberettigede lediges ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse til 8 uger i konkrete tilfælde inden for arbejdsmarkedsuddannelser).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 10/11 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Man kan vel roligt sige, at i dag er den store opfølgingsdag, og i dette tilfælde er det opfølgning af aftalen om finanslov for 2000 mellem partierne bag den aktive arbejdsmarkedspolitik.

Det har vist sig, at det er u hensigtsmæssigt med en helt fast ramme på 6 ugers selvvalgt arbejdsmarkedsuddannelse til ledige dagpenge-
modtagere. Vi har et arbejdsmarked, der efter-
spørger arbejdskraft med kvalifikationer, der
kræver uddannelsesforløb ud over 6 uger, og
der er enighed om, at en sådan barriere ikke kan
siddes overhørig af hensyn til de ledige.

Med dette lovforslag åbnes der mulighed for, at dagpengeberettigede lediges selvvalgt af uddannelse kan udvides inden for konkrete arbejdsmarkedsuddannelser, der i dag er mellem 6 og 8 uger. I første omgang drejer det sig om at bemyndige ministeren til at udpege to områder på transportområdet, som umiddelbart efter gennemførelsen vil kunne føre til ordinært arbejde for de pågældende.

Men omdrejningspunktet for deltagelse i denne række af uddannelser, som strækker sig ud over 6 uger, har ikke altid været længden af uddannelsen, men også et spørgsmål om forsørgelse i tiden ud over 6 uger. Det rettes der også op på med dette lovforslag, som drejer sig om godtgørelse i hele uddannelsesforløbet. Godtgørelsen finansieres via AUF-midlerne, som tilføres yderligere 15 mio. kr.

Lovforslaget indeholder også et par tekniske ændringsforslag om en forbedret klageadgang og en afskaffelse af foreløbige uddannelsesplaner.

Alt i alt er der tale om et lille, men positivt lovforslag, der vil få stor betydning for mange ledige, der mangler forsørgelse og mulighed for selvvalgt uddannelse ud over 6 uger for igen at få fodfæste på det ordinære arbejdsmarked, og Socialdemokratiet kan tilslutte sig lovforslaget.

Jens Vibjerg (V):

Da lovforslaget her er et lillebitte hjørne af det aftalekompleks, vi har på arbejdsmarkedsområdet her, kan Venstre selvfølgelig støtte lovforslaget. Der er lige et par bemærkninger, vi kan vende i forligskredsen, men det vender vi tilbage til.